

## **LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINASIS ĮSTATYMAS**

2009 m. gruodžio 9 d. Nr. XI-537  
Vilnius

### **PREAMBULĖ**

Lietuvos Respublikos Seimas,  
konstatuodamas, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų prognozės rodo nuolat didėjančią deficitą, nulemtą Lietuvos ūkį apėmusios ekonomikos krizės;  
pabrėždamas būtinybę stabilizuoti Lietuvos Respublikos valstybės ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų deficitą didėjimą ir subalansuoti pinigų srautus;  
siekdamas kiek įmanoma apsaugoti socialiai jautrių asmenų grupes ir ekonomikos krizės laikotarpiu užtikrinti išmokų mokėjimą laiku;  
įvertindamas, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą konstatavo, jog išimtiniais atvejais, kai valstybėje yra susidariusi ypatinga padėtis (ekonomikos krizė, gaivalinė nelaimė ir pan.), kai neįmanoma sukaupti tiek lėšų, kiek yra būtina išmokoms mokėti, išmokų santykių teisinis reguliavimas gali būti koreguojamas ir laikinai, kol valstybėje yra susidariusi ypatinga padėtis, išmokos mažinamos tokiu mastu, koku būtina gyvybiškai svarbiems visuomenės interesams užtikrinti ir kitoms konstitucinėms vertybėms apsaugoti,  
p r i i m a šį laikinąjį įstatymą.

### **PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS**

#### **1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas**

1. Šis įstatymas nustato socialinių išmokų: valstybinių pensijų ir kitų išmokų, išvardytų šio straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose, valstybinių socialinio draudimo pensijų perskaičiavimo ir šių išmokų mokėjimo asmenims, turintiems draudžiamųjų pajamų, tvarką, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės), nedarbo socialinio draudimo pašalpų, motinystės (tėvystės) išmokų perskaičiavimo ir kompensuojamojo uždarbio socialinio draudimo pašalpoms skaičiuoti naujo maksimalaus dydžio nustatymo tvarką, išmokos vaikui mokėjimo sąlygas ir dydžius.

2. Šis įstatymas taikomas asmenims, gaunantiems šias socialines išmokas:

1) valstybines pensijas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymą, Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą, Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymą ir Lietuvos Respublikos mokslininkų valstybinių pensijų laikinąjį įstatymą;

2) kompensacines išmokas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymą;

3) rentas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos Prezidento valstybinės rentos įstatymą, Lietuvos Respublikos Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų statuso įstatymą ir Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymą;

4) šalpos kompensacijas darbingiems darbingo amžiaus asmenims (toliau – šalpos kompensacijos) ir slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymą;

5) valstybines socialinio draudimo senatvės pensijas, išskyrus šias pensijas gaunančius asmenis, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, išankstinės senatvės, netekto darbingumo pensijas asmenims, netekusiems 45–70 procentų darbingumo (II ir III grupių invalidumo pensijas), ištarnauto laiko pensijas, kurios viršija ribinį valstybinės socialinio draudimo pensijos dydį, valstybines socialinio draudimo našlaičių (maitintojo netekimo) pensijas, kurios

viršija pusę ribinio valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio, išskyrus pensijas, nurodytas šio straipsnio 3 dalyje, valstybinės socialinio draudimo našlių (maitintojo netekimo) pensijas ir kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, paskirtas ir (arba) mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą (toliau – Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas) ir Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymą (toliau – Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymas);

6) ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą (toliau – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas);

7) ligos socialinio draudimo pašalpas, paskirtas ir mokamas pagal Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą (toliau – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas);

8) motinystės (tėvystės) išmokas, paskirtas ir mokamas statutiniais valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams iš valstybės biudžeto lėšų pagal specialiuosius, jų profesinę veiklą reglamentuojančius, teisės aktus;

9) išmoką vaikui, skiriamą ir mokamą pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymą;

10) nedarbo socialinio draudimo išmoką, skiriamą ir mokamą pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą.

3. Asmenims, kuriems valstybinės socialinio draudimo pensijos paskirtos vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais ir Lietuvos Respublikos sudarytų tarptautinių sutarčių dėl pensijų mokėjimo nuostatomis, taip pat asmenims, kurie kartu su valstybine socialinio draudimo pensija gauna užsienio valstybės pensiją, šis įstatymas taikomas, jeigu valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos, išskyrus šias pensijas gaunančius asmenis, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, netekto darbingumo pensijos asmenims, netekusiems 45–70 procentų darbingumo (II ir III grupių invalidumo pensijos), arba ištarnauto laiko pensijos ir užsienio valstybės pensijos dydžių suma viršija ribinį valstybinės socialinio draudimo pensijos dydį, o valstybinės socialinio draudimo našlaičių (maitintojo netekimo) ir užsienio valstybės pensijos dydžių suma viršija pusę ribinio valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1072](#), 2010-10-26, Žin., 2010, Nr. 132-6717 (2010-11-11)

## **2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Kompensacinis priedas** – išmoka, kuria kompensuojamas pagal šį įstatymą perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio pokytis, kai perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis mažesnis negu ribinis valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis.

2. **Ribinis motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos dydis** – dydis, kurio neviršijančios motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos pagal šį įstatymą neperskaičiuojamos.

3. **Ribinis valstybinės pensijos dydis** – dydis, kurio neviršijančios valstybinės pensijos (pareigūnų ir karių – kartu su mokamu valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio priedu) pagal šio įstatymo 1 priedą neperskaičiuojamos.

4. **Ribinis valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis** – dydis, kurio neviršijančios pagal šį įstatymą perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo pensijos gavėjui skiriamas kompensacinis priedas.

5. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytuose įstatymuose.

## **3 straipsnis. Ribiniai dydžiai**

1. Ribinis valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis yra 650 litų.

2. Ribinius valstybinės pensijos ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos dydžius tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į atitinkamų metų ar atitinkamo

metų laikotarpio Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamas ir išlaidas.

## **ANTRASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖS PENSIJOS, RENTOS IR KOMPENSACIJOS**

### **4 straipsnis. Valstybinių pensijų, rentų ir kompensacijų perskaičiavimo tvarka**

1. Paskirtos ir Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka apribotos valstybinės pensijos (pareigūnų ir karių – kartu su mokamu valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio priedu) ir rentos, nurodytos šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktuose, bei valstybinės socialinio draudimo našlių pensijos perskaičiuojamos taikant atitinkamą koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 1 priede nurodytą formulę. Jeigu tas pats asmuo gauna dvi arba daugiau šioje dalyje nurodytų išmokų, apskaičiuojant naują mokėtiną kiekvienos išmokos dydį, visos gaunamos išmokos sumuojamos ir perskaičiuojamos, išmokų sumai taikant atitinkamą koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 1 priede nurodytą formulę.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytų išmokų gavėjams savivaldybių administracijos moka 85 procentus jiems paskirtos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos ar šalpos kompensacijos.

3. Mokėtiną šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytų išmokų dalį apskaičiuoja ir išmoka šias išmokas administruojanti institucija, išskyrus tą atvejį, kai asmeniui priklausančias išmokas administruoja skirtingos institucijos. Šiuo atveju mokėtiną kiekvienos išmokos dydį nustato kiekviena šią pensiją (išmoką) mokanti institucija, gavusi duomenis apie kitoje institucijoje asmeniui paskirtos pensijos (išmokos) dydį.

4. Ribinis valstybinės pensijos dydis netaikomas valstybinių pensijų gavėjams, kurie kartu gauna valstybinę socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, taip pat valstybinių našlių ir našlaičių pensijų gavėjams.

5. Jeigu pagal šio įstatymo 1 priedą perskaičiuotos valstybinės pensijos dydis yra mažesnis negu ribinis valstybinės pensijos dydis arba jam lygus, mokama ribinio valstybinės pensijos dydžio valstybinė pensija.

### **5 straipsnis. Valstybinių pensijų, rentų ir kompensacijų mokėjimas asmenims, turintiems draudžiamųjų pajamų**

1. Valstybinių pensijų, kurių skyrimas ir (arba) mokėjimas nesiejamas su asmens draudžiamosiomis pajamomis, rentų buvusiems sportininkams, dirbantiems kūno kultūros ir sporto srityje, kompensacinių išmokų teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojams bei šalpos kompensacijų gavėjams, kurie po išmokos paskyrimo yra arba buvo draudžiami privalomuoju valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 5 ir 13 punktus ir kurie tą mėnesį, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant mokėtiną išmokos dalį, turėjo pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos privalomosios valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, arba gauna (gavo) ligos (įskaitant darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpas, mokamas pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos socialinio draudimo pašalpas, mokamas pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą (toliau pajamos ir pašalpos vadinamos draudžiamosiomis pajamomis), mokama paskirtos, o jei išmoka yra perskaičiuota pagal šio įstatymo 4 straipsnį, – perskaičiuotos išmokos dalis, apskaičiuota taikant koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą formulę, atsižvelgiant į draudžiamųjų pajamų dydį. Tuo atveju, kai išmoka mokama už einamąjį mėnesį, atsižvelgiama į praėjusio mėnesio draudžiamąsias pajamas, kai išmoka mokama už praėjusį mėnesį, atsižvelgiama į užpraeito mėnesio draudžiamąsias pajamas.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų išmokų gavėjai yra asmenys, nurodyti Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte, jiems mokama 50 procentų priklausančios išmokos. Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, šių asmenų išmokos perskaičiuojamos už atitinkamą mokestinį laikotarpį, atsižvelgiant į metinėje pajamų mokesčio ar metinėje pelno mokesčio deklaracijoje deklaruotų apmokestinamųjų pajamų ar apmokestinamojo pelno dydį, taikant koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą formulę. Jeigu

šie asmenys mokestiniu laikotarpiu valstybiniu socialiniu pensijų draudimu yra draudžiami ir pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 13 punktus, mokėtina išmokos dalis apskaičiuojama pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, jeigu išmokos gavėjas yra individualios įmonės savininkas, tikrosios ūkinės bendrijos narys ar komanditinės ūkinės bendrijos narys, tačiau individuali įmonė ar ūkinė bendrija veiklos laikinai nevykdo ir tai yra deklaruota Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka arba individuali įmonė ar ūkinė bendrija teisės aktų nustatyta tvarka įgijo bankrutuojančio arba likviduojamo juridinio asmens teisinį statusą ir bankrutuojantis juridinis asmuo nevykdo ūkinės komercinės veiklos.

4. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka mokėtiną valstybinių pensijų, rentų ir kompensacinių išmokų dalį apskaičiuoja ir taiko šias išmokas administruojančios institucijos.

5. Draudėjai duomenis apie dirbančių valstybinių pensijų, rentų ar kompensacinių išmokų gavėjų mėnesio draudžiamąsias pajamas privalo teikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritoriniams skyriams kas mėnesį Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos nustatyta tvarka.

6. Duomenis apie valstybinės pensijos, rentos ar kompensacinės išmokos gavėjo draudžiamąsias pajamas valstybinę pensiją, rentą arba kompensacinę išmoką mokančiai institucijai teikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba duomenų teikimo sutartyse nustatyta tvarka ir terminais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-680](#), 2010-02-11, *Žin.*, 2010, Nr. 23-1070 (2010-02-25)

Nr. [XI-1072](#), 2010-10-26, *Žin.*, 2010, Nr. 132-6717 (2010-11-11)

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **VALSTYBINĖS SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJOS**

#### **6 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų perskaičiavimo tvarka**

1. Valstybinė socialinio draudimo senatvės pensija (toliau – senatvės pensija), paskirta iki šio įstatymo įsigaliojimo, perskaičiuojama padidinant pagrindinę senatvės pensijos dalį iki 120 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos, kai asmuo turi būtinają senatvės pensijai valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, ir taikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą šio įstatymo taikymui einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydį.

2. Jeigu asmuo neturi būtinojo senatvės pensijai valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, bet turi minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą senatvės pensijai, pagrindinė senatvės pensijos dalis perskaičiuojama proporcingai turimam stažui, dauginant 120 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį iš asmens turimo stažo ir dalijant iš būtinojo stažo.

3. Asmeniui, gaunančiam išankstinę senatvės pensiją, pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą apskaičiuota senatvės pensija perskaičiuojama šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir atitinkamai mažinama taikant Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymo nuostatas.

4. Valstybinė socialinio draudimo netekto darbingumo pensija asmenims, netekusiems 60–70 procentų darbingumo (II grupės invalidumo pensija), perskaičiuojama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka. Valstybinė socialinio draudimo netekto darbingumo pensija asmenims, netekusiems 45–55 procentų darbingumo (III grupės invalidumo pensija), perskaičiuojama taip kaip asmenims, netekusiems 60–70 procentų darbingumo, o po to mažinama 50 procentų.

5. Valstybinės socialinio draudimo našlaičių pensijos perskaičiuojamos šio straipsnio 1–4 dalyse nustatyta tvarka pagal mirusiam asmeniui galėjusios priklausyti ar priklausiusios valstybinės socialinio draudimo senatvės, netekto darbingumo (invalidumo) ar išankstinės senatvės pensijos dydį.

6. Perskaičiuojant pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą neperskaičiuotas pensijas, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 52 straipsnio 2 dalyje nurodytos neperskaičiuotos pensijos dalis, lygi 110 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos, padidinama iki 120 procentų valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos, likusi

pensijos dalis be priedo už stažo metus perskaičiuojama pagal naujai patvirtintų ir prieš tai buvusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų santykį. Mokant pagal šį įstatymą perskaičiuotą šioje dalyje nurodytą pensiją, taikomos Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 52 straipsnio 3 dalies nuostatos.

7. Jeigu pagal šį įstatymą perskaičiuota valstybinė socialinio draudimo pensija yra didesnė už pensiją, apskaičiuotą pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą, asmeniui toliau mokama pagal šį įstatymą neperskaičiuota pensija.

#### **7 straipsnis. Kompensacinis priedas**

1. Asmenims, kurių valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis iki šios pensijos perskaičiavimo viršijo ribinį valstybinės socialinio draudimo pensijos dydį, tačiau po perskaičiavimo valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis yra mažesnis negu ribinis valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis, mokamas kompensacinis priedas, lygus ribinio valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio ir perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio skirtumui.

2. Kompensacinis priedas asmeniui, kuriam paskirta valstybinė socialinio draudimo netekto darbingumo, netekus 45–55 procentų darbingumo, pensija (III grupės invalidumo pensija), apskaičiuojamas pagal valstybinės socialinio draudimo netekto darbingumo pensijos dydį, netekus 60–70 procentų darbingumo (II grupės invalidumo pensija), o po to mažinamas 50 procentų.

3. Valstybinių socialinio draudimo našlaičių (maitintojo netekimo) pensijų gavėjams kompensacinis priedas apskaičiuojamas šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, taikant pusės ribinio valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio dydį.

4. Asmenims, kurie gauna užsienio valstybės pensiją, asmens teisė gauti kompensacinį priedą nustatoma asmeniui pateikus duomenis apie užsienio valstybės paskirtos pensijos dydį, jeigu Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos neturi šių duomenų. Duomenis apie užsienio valstybės paskirtos pensijos dydį asmuo privalo teikti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai kas ketvirtį. Asmens teisė gauti kompensacinį priedą nustatoma sumuojant šio įstatymo 6 straipsnyje nustatyta tvarka asmens perskaičiuotos valstybinės socialinio draudimo pensijos dydį ir užsienio valstybės paskirtos pensijos dydį (toliau šiame straipsnyje – pensijų suma). Jeigu asmens iki perskaičiavimo gautų pensijų sumos dydis viršijo ribinį valstybinės socialinio draudimo pensijos dydį, tačiau po perskaičiavimo pensijų sumos dydis yra mažesnis negu ribinis valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis, kompensacinio priedo dydis yra lygus ribinio valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio ir pensijų sumos po perskaičiavimo dydžio skirtumui. Kompensacinis priedas šiems asmenims mokamas taikant Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 41 straipsnio 1 dalies nuostatas.

5. Atsiradus aplinkybėms, dėl kurių valstybinės socialinio draudimo pensijos dydis perskaičiuojamas (asmeniui pateikus papildomus dokumentus apie stažą, draudžiamąsias pajamas, turėtas iki pensijos paskyrimo, ir kitus), asmens teisė gauti kompensacinį priedą nustatoma iš naujo.

6. Tais atvejais, kai šio straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotas kompensacinis priedas yra mažesnis negu vienas litas, šis priedas nemokamas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1072](#), 2010-10-26, Žin., 2010, Nr. 132-6717 (2010-11-11)

#### **8 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo senatvės, ištarnauto laiko pensijų ir kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas mokėjimas asmenims, turintiems draudžiamųjų pajamų**

1. Valstybinių socialinio draudimo senatvės, ištarnauto laiko pensijų, perskaičiuotų pagal šio įstatymo 6 ir 7 straipsnius, ir kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas gavėjams (toliau šiame straipsnyje – pensijų gavėjai), kurie po pensijos paskyrimo yra arba buvo draudžiami privalomuoju valstybiniu socialiniu pensijų draudimu pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 5 ir 13 punktus ir praėjusį kalendorinį mėnesį turėjo draudžiamųjų pajamų, mokama pensijos dalis, apskaičiuota taikant koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą formulę, atsižvelgiant į praėjusio kalendorinio mėnesio draudžiamųjų pajamų dydį.

2. Pensijų gavėjams, nurodytiems Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte, mokama pagrindinė valstybinės socialinio draudimo pensijos dalis, nustatyta šio įstatymo 6 straipsnyje, ir priedas už stažo metus. Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, šių asmenų pensijos perskaičiuojamos už atitinkamą mokestinį laikotarpį, atsižvelgiant į metinėje pajamų mokesčio ar metinėje pelno mokesčio deklaracijoje deklaruotų apmokestinamųjų pajamų ar apmokestinamojo pelno dydį, taikant koeficientą, apskaičiuotą pagal šio įstatymo 2 priede nurodytą formulę. Jeigu šie asmenys mokestiniu laikotarpiu valstybiniu socialiniu pensijų draudimu yra draudžiami ir pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 13 punktus, mokėtina pensijos dalis apskaičiuojama pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, jeigu pensijos gavėjas yra individualios įmonės savininkas, tikrosios ūkinės bendrijos narys ar komanditinės ūkinės bendrijos narys, tačiau individuali įmonė ar ūkinė bendrija veiklos laikinai nevykdo ir tai yra deklaruota Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka arba individuali įmonė ar ūkinė bendrija teisės aktų nustatyta tvarka įgijo bankrutuojančio arba likviduojamo juridinio asmens teisinį statusą ir bankrutuojantis juridinis asmuo nevykdo ūkinės komercinės veiklos.

4. Draudėjai duomenis apie dirbančių pensijų gavėjų mėnesio draudžiamąsias pajamas privalo teikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniams skyriams kas mėnesį Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1072](#), 2010-10-26, Žin., 2010, Nr. 132-6717 (2010-11-11)

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS KOMPENSUOJAMOJO UŽDARBio, TĖVYSTĖS, MOTINYSTĖS, MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) IŠMOKŲ IR NEDARBO SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ SKAIČIAVIMAS**

### **9 straipsnis. Kompensuojamojo uždarbio socialinio draudimo pašalpoms skaičiuoti naujo maksimalaus dydžio nustatymas**

1. Šio įstatymo galiojimo laikotarpiu pašalpos gavėjo kompensuojamasis uždarbis ligos, profesinės reabilitacijos, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos socialinio draudimo pašalpoms, o nuo 2010 m. liepos 1 d. – motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms skaičiuoti negali viršyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 4 dydžių sumos. Ši nuostata netaikoma motinystės socialinio draudimo pašalpoms už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį asmenims, įgijusiems teisę gauti šią pašalpą iki 2010 m. birželio 30 d.

2. Patvirtinus naują einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydį, visos iki tol paskirtos ir mokamos socialinio draudimo pašalpos už laikotarpį nuo draudžiamųjų pajamų naujo dydžio taikymo pradžios perskaičiuojamos taikant šį dydį.

### **10 straipsnis. Motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpų ir išmokų, mokamų statutiniams valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir krašto apsaugos sistemos kariams vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu, perskaičiavimas**

1. Šio straipsnio nuostatos nuo 2010 m. liepos 1 d. taikomos šio straipsnio 4 dalyje nustatytiems išmokoms ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms, paskirtoms pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas, galiojusias iki 2010 m. birželio 30 d. Paskirtos motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos, neviršijančios ribinio motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos dydžio, mokamos to paties dydžio, kokio ir buvo paskirtos. Paskirtos motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos, viršijančios ribinį motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos dydį, mokamos šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka, tačiau išmokama pašalpa negali būti mažesnė negu ribinis motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos dydis.

2. Motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos, priklausančios pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas, apdraustiesiems asmenims iki vaiku sukaks

vieni metai perskaičiuojamos ir mokamos 90 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio, iš kurio ši pašalpa buvo apskaičiuota, dydžio. Tuo atveju, kai apskaičiuota motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpa viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 4 dydžių sumą, apdraustajam asmeniui mokama pastarojo dydžio pašalpa.

3. Motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos, priklausančios pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas, apdraustiesiems asmenims laikotarpiu nuo vaiko vieno iki dviejų metų perskaičiuojamos ir mokamos 75 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio, iš kurio ši pašalpa buvo apskaičiuota, dydžio. Tuo atveju, kai apskaičiuota motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpa viršija 75 procentų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 4 dydžių sumą, apdraustajam asmeniui mokama pastarojo dydžio pašalpa.

4. Šio įstatymo galiojimo laikotarpiu statutiniais valstybės tarnautojams (pareigūnams) ir karšto apsaugos sistemos kariams jų vaiko priežiūros, kol jam sueis treji metai, atostogų laikotarpiu iš valstybės biudžeto mokamoms motinystės (tėvystės) išmokoms nuo 2010 m. liepos 1 d. taikoma ta pati tvarka, kaip ir mokant motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpas.

### **11 straipsnis. Nedarbo socialinio draudimo išmokų mokėjimas**

1. Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatos šio įstatymo galiojimo laikotarpiu netaikomos.

2. Nedarbo socialinio draudimo išmoka pirmus 3 mėnesius mokama visa, o likusį nedarbo draudimo išmokos mokėjimo laikotarpį, nustatytą Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse, mokama pastovi nedarbo draudimo išmokos dalis ir pusė kintamos nedarbo draudimo išmokos dalies. Kiekvienu iš nurodytų laikotarpių mokama nedarbo socialinio draudimo išmoka negali būti didesnė kaip 650 litų.

3. Nedarbo socialinio draudimo išmokos, paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, dydis perskaičiuojamas pagal šio įstatymo nuostatas ir toliau mokama perskaičiuoto dydžio išmoka.

## **PENKTASIS SKIRSNIS IŠMOKA VAIKUI**

### **12 straipsnis. Išmokos vaikui skyrimas ir mokėjimas**

1. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio nuostatos šio įstatymo galiojimo laikotarpiu netaikomos.

2. Išmoka vaikui, paskirta iki šio įstatymo įsigaliojimo vyresniems kaip 7 metų vaikams, nemokama, išskyrus atvejus, nustatytus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse.

3. Šeimos ar bendrai gyvenančių asmenų auginamam ir (ar) globojamam vaikui nuo gimimo dienos iki 2 metų yra skiriama ir mokama 0,75 bazinės socialinės išmokos dydžio išmoka per mėnesį, jeigu vaiko tėvai ar globėjai pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą už tą vaiką negauna socialinio draudimo motinystės (tėvystės) pašalpos arba ją gauna, tačiau ši pašalpa yra mažesnė negu 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio.

4. Šeimos ar bendrai gyvenančių asmenų auginamam ir (ar) globojamam vaikui yra skiriama ir mokama 0,4 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį, jeigu vidutinės šeimos ar bendrai gyvenančių asmenų pajamos, nustatytos Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo 15 straipsnyje, vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės negu 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio:

1) kai vaikas yra nuo 2 iki 7 metų;

2) kai vaikas yra nuo 7 iki 18 metų, jeigu šeima ar bendrai gyvenantys asmenys augina ir (ar) globoja tris ar daugiau vaikų. Išmoka mokama, kol kiekvienam vaikui sukaks 18 metų, jei šeimos ar bendrai gyvenančių asmenų vyresni kaip 18 metų vaikai ar buvę globojami vaikai mokosi pagal bendrojo lavinimo programą, pagal formaliojo profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti arba studijuoja aukštojoje mokykloje pagal dieninės studijų formos nuosekliųjų studijų programą ar nuolatinės studijų formos programą (įskaitant ir akademinį atostogų laikotarpį), bet ne ilgiau kaip iki jiems sukaks 24 metai.

5. Nuo 2010 m. sausio 1 d. sprendimą tęsti išmokos vaikui mokėjimą iki 2 metų amžiaus vaikams, turintiems teisę gauti išmoką pagal šio įstatymo nuostatas, savivaldybės administracija gali priimti be naujo asmens prašymo.

6. Savivaldybės administracija, paskyrusi išmoką vaikui pagal šio straipsnio 4 dalį, teikia išmokos vaikui gavėjų, išskyrus atvejį, kai išmoka vaikui skiriama globojamam vaikui, kuriam mokama globos (rūpybos) išmoka ir (ar) našlaičių pensija, duomenis Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatų nustatyta tvarka.

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

### **13 straipsnis. Socialinių išmokų permokos**

Jeigu taikant šio įstatymo nuostatas socialinės išmokos yra permokamos, permoka išieškoma teisės aktų nustatyta tvarka iš permoką gavusio asmens.

### **14 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų, skiriamų šio įstatymo galiojimo laikotarpiu, apskaičiavimas ir perskaičiavimas**

Valstybinės socialinio draudimo pensijos, skiriamos šio įstatymo galiojimo laikotarpiu, apskaičiuojamos vadovaujantis Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka ir perskaičiuojamos taikant šio įstatymo nuostatas.

### **15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas**

1. Šis įstatymas, išskyrus 16 straipsnį, įsigalioja 2010 m. sausio 1 d. ir galioja:

1) šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytoms šalpos kompensacijoms ir 5–9 punktuose nurodytoms išmokoms – iki 2011 m. gruodžio 31 d.;

2) šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytoms išmokoms, 4 punkte nurodytoms slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinėms kompensacijoms ir 10 punkte nurodytai išmokai – iki 2012 m. gruodžio 31 d.

2. Šio įstatymo 9 ir 10 straipsnių nuostatos netaikomos nuo 2011 m. liepos 1 d. iš naujo skiriamoms socialinio draudimo pašalpoms ir iš valstybės biudžeto mokamoms motinystės (tėvystės) išmokoms.

3. Pagal šio įstatymo nuostatas iki 2011 m. liepos 1 d. apskaičiuotos socialinio draudimo pašalpos ir iš valstybės biudžeto mokamos motinystės (tėvystės) išmokos mokamos iki jų mokėjimo termino pabaigos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-983](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 86-4534 (2010-07-20)

Nr. [XI-1821](#), 2011-12-20, *Žin.*, 2011, Nr. 160-7573 (2011-12-28)

### **16 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei**

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2010 m. sausio 1 d. parengia ir priima šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos, įvertinusios Lietuvos ekonomikos rodiklius, lemiančius Lietuvos ūkio raidą, ir Lietuvos Respublikos valstybės bei Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų būklę, iki 2010 m. liepos 1 d. pateikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimui dėl šio įstatymo galiojimo termino.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2010 m. kovo 1 d. patvirtina socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkymo koncepciją.

**\*4.** Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2010 m. liepos 1 d. parengia ir patvirtina sumažintų valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo pensijų kompensavimo tvarkos aprašą.

**\*Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo **16 straipsnio 4 dalis** (*Žin.*, 2009, Nr. [152-6820](#)) **ta apimtimi, kuria Lietuvos Respublikos Vyriausybei nėra siūloma parengti ir patvirtinti dideliu mastu sumažintų valstybinių pensijų kompensavimo tvarkos aprašą, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23, 52 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui.**

*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)*

2010-06-29, Žin., 2010, Nr. 134-6860 (2010-11-16)

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

Lietuvos Respublikos  
socialinių išmokų perskaičiavimo  
ir mokėjimo laikinojo įstatymo  
1 priedas

**KOEFICIENTO, TAIKOMO APSKAIČIUOJANT VALSTYBINIŲ PENSIJŲ, RENTŲ IR  
KOMPENSACIJŲ DALĮ, APSKAIČIAVIMO FORMULĖ**

$K = 0,95$ , kai  $P \leq 70$  Lt;  
 $K = 1 - \{0,05 + [(0,1 - 0,05) : (200 - 70)] \times (P - 70)\}$ , kai  $70 < P \leq 200$  Lt;  
 $K = 1 - \{0,1 + [(0,15 - 0,1) : (800 - 200)] \times (P - 200)\}$ , kai  $200 < P \leq 800$  Lt;  
 $K = 1 - \{0,15 + [(0,2 - 0,15) : (1\,800 - 800)] \times (P - 800)\}$ , kai  $800 < P \leq 1\,800$  Lt;  
 $K = 0,8$ , kai  $P > 1\,800$ .

Šioje formulėje:

K – koeficientas;

P – išmokos (išmokų sumos) dydis.

Lietuvos Respublikos  
socialinių išmokų perskaičiavimo  
ir mokėjimo laikinojo įstatymo  
2 priedas

**KOEFICIENTO, TAIKOMO APSKAIČIUOJANT VALSTYBINIŲ SOCIALINIO  
DRAUDIMO SENATVĖS IR IŠTARNAUTO LAIKO PENSIJŲ, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ,  
RENTŲ IR KOMPENSACIJŲ DALĮ, MOKAMĄ ASMENIMS, TURINTIEMS  
DRAUDŽIAMŲJŲ PAJAMŲ, APSKAIČIAVIMO FORMULĖ**

$K = 1$ , kai  $DP \leq 100$  Lt;  
 $K = 1 - \{[0,05 : (400 - 100)] \times (DP - 100)\}$ , kai  $100 < DP \leq 400$  Lt;  
 $K = 1 - \{0,05 + [(0,5 - 0,05) : (2\,100 - 400)] \times (DP - 400)\}$ , kai  $400 < DP \leq 2\,100$  Lt;  
 $K = 1 - \{0,5 + [(0,7 - 0,5) : (4\,200 - 2\,100)] \times (DP - 2\,100)\}$ , kai  $2\,100 < DP \leq 4\,200$  Lt;  
 $K = 0,3$ , kai  $DP > 4\,200$ .

Šioje formulėje:

K – koeficientas;

DP – asmens draudžiamosios pajamos.

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-680](#), 2010-02-11, Žin., 2010, Nr. 23-1070 (2010-02-25)

SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. kovo 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-983](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 86-4534 (2010-07-20)

SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1072](#), 2010-10-26, Žin., 2010, Nr. 132-6717 (2010-11-11)

SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO 1, 5, 7, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

**Šis įstatymas įsigalioja mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį įstatymas paskelbtas leidinyje „Valstybės žinios“, pirmąją dieną, t.y. nuo 2010 m. gruodžio 1 d.**

Savivaldybių administracijos per mėnesį nuo šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniams skyriams ir Užsienio išmokų tarnybai pateikia duomenis apie asmenis, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis.

Duomenis apie asmenis, kuriems didelių specialiųjų poreikių lygis nustatomas šiam įstatymui įsigaliojus, savivaldybių administracijos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniams skyriams ir Užsienio išmokų tarnybai pateikia per 3 darbo dienas nuo šių poreikių nustatymo dienos.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai ir Užsienio išmokų tarnyba privalo pradėti mokėti valstybines socialinio draudimo senatvės pensijas asmenims, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, netaikydami Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo nuostatų ne vėliau kaip praėjus 2 mėnesiams nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Paskirtų ir perskaičiuotų pensijų dydžių skirtumas pensijų gavėjams išmokamas nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytiems asmenims pateikus 2010 metų metines pajamų mokesčio ar metines pelno mokesčio deklaracijas, valstybines socialinio draudimo senatvės pensijas, ištarnauto laiko pensijas, kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, valstybines pensijas, kompensacines išmokas teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojams, rentas buvusiems sportininkams, dirbantiems kūno kultūros ir sporto srityje, šalpos kompensacijas darbingiems darbingo amžiaus asmenims mokančios institucijos jas perskaičiuoja pagal šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ir 4 straipsnio 2 dalies nuostatas ir išmoka perskaičiuotos ir mokėtos išmokų dydžių skirtumą arba iš gavėjo išieško permokėtą išmokos dydį.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1821](#), 2011-12-20, Žin., 2011, Nr. 160-7573 (2011-12-28)

SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

**Konstitucinio Teismo nutarimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2010-06-29, Žin., 2010, Nr. 134-6860 (2010-11-16)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 5, 6 STRAIPSNIŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO 3 DALIES (2009 M. GRUODŽIO 8 D. REDAKCIJA), LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ IŠMOKŲ PERSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO

LAIKINOJO ĮSTATYMO 1 STRAIPSNIO 2 DALIES 1 PUNKTO, 16 STRAIPSNIO 4 DALIES ATITIKTIES  
LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2011-12-28)  
ausrine.trapinskiene@lrs.lt